

Vyvlastnění v ochraně životního prostředí

Abstrakt

Tato diplomová práce pojednává o problematice institutu vyvlastnění a jeho možném využití v kontextu ochrany životního prostředí. Vyvlastnění je právním nástrojem, kterým je zasahováno do vlastnického práva pro dosažení konkrétního účelu ve veřejném zájmu. Jedná se o nástroj ultima ratio, k němuž je přistupováno až subsidiárně, pokud jiné nástroje nevedou k dosažení požadovaného účelu. Cílem této práce je analýza právní úpravy vyvlastnění a zodpovězení otázky, zda český právní řád poskytuje právní oporu pro využití tohoto institutu pro ochranu životního prostředí.

Text diplomové práce je kromě úvodu a závěru členěn do dvou hlavních částí. První část je věnována vymezení pojmu vyvlastnění a jeho obecné úpravě obsažené v zákoně o vyvlastnění. Větší pozornost je věnována ústavním a zákonným podmínkám vyvlastnění, které je nutné naplnit pro možnost zasáhnout do vlastnického práva. Ústavními podmínkami jsou veřejný zájem, zákonný podklad a náhrada. Právě veřejný zájem je propojením vyvlastnění a ochrany životního prostředí, neboť ta bezpochyby veřejným zájmem je. V druhé části jsou rozebrány vyvlastňovací tituly, které lze pro ochranu životního prostředí využít. Postupně jsou analyzovány vyvlastňovací tituly v zákoně o ochraně přírody a krajiny, ve stavebním zákoně, ve vodním zákoně, v lázeňském zákoně a v zákoně o státní památkové péči. Pozornost byla věnována i úpravě v novém, dosud neúčinném stavebním zákoně.

V závěru jsou shrnuty poznatky získané analýzou právní úpravy. Právní předpisy vykazují pojmovou nejednotnost v základních termínech, jakými jsou například pojem nemovitě věci nebo pojem vyvlastnění samotný. Nejvhodnější právní podklad pro užití vyvlastnění pro ochranu životního prostředí poskytuje stavební zákon, který je svou obecností schopný obsáhnout nejvíce potenciálních situací, v kterých by bylo možné vyvlastnění pro ochranu životního prostředí využít.

Klíčová slova

vyvlastnění, ochrana životního prostředí, právní nástroje